

«Aquae calidae»: les virtuts de l'aigua

Les **aigües medicinals** que ja van ser usades pels romans tornen a ser valorades avui tant pels que les busquen per alleujar afeccions o malalties com per aquells que l'únic que volen és carregar les piles després d'una setmana d'estrès

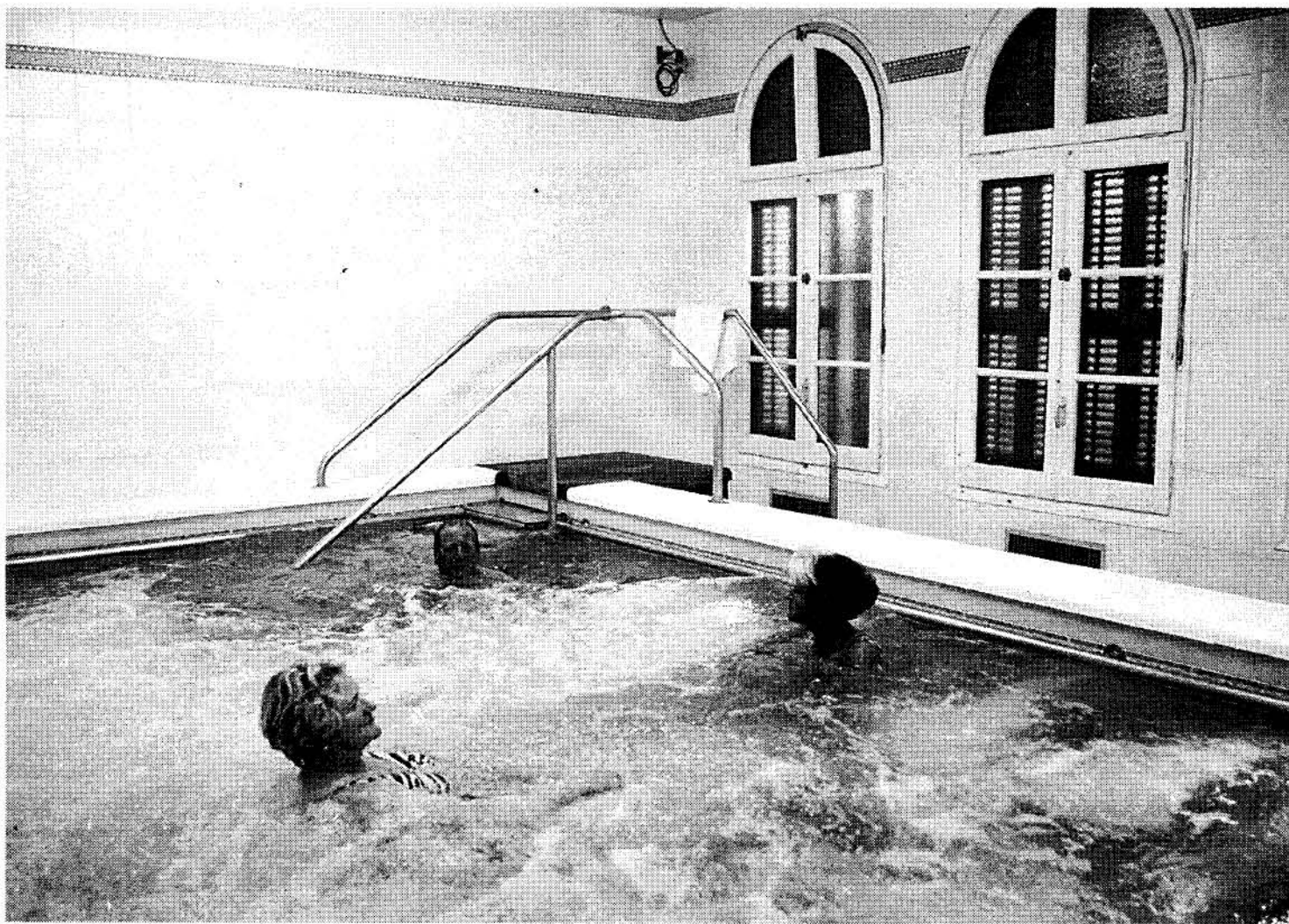
JORDI COMELLAS

Manresa

● No va ser pas per casualitat que una civilització tan amant de la bona vida i del culte al cos i preocupada alhora per la salut com era la romana descobrís i cultivés les virtuts del termalisme i les propietats de les seves aigües medicinals, ja estudiades també pels grecs, i tampoc no va ser perquè sí que s'enamorés d'una sèrie d'indrets del nostre país i de les seves aigües calentes. Catalunya és plena de vestigis i de referències termals d'aquella època, i encara ara hauríem d'agrair als romans el fet de poder disposar d'un important nombre de balnearis i de fonts d'aigües termals.

Totes les poblacions de la nostra geografia que en el seu nom hi tenen el terme *Caldes* es remunten a aquells temps en què ja es valorava l'aigua calenta i rica en substàncies minerals, carbòniques o sulfhídriques (del llatí *aquae calidae*, i d'aquí, *Caldes*) que rajava dels seus manants, per les seves qualitats terapèutiques.

Catalunya és un país privilegiat en aquest sentit, les seves característiques geològiques afavoreixen una alta activitat geotèrmica que es localitza al llarg de les falles del Pirineu, de les serralades Litoral i Prelitoral i de les depressions de la Selva i l'Empordà. En total hi ha setze establiments termals en plena activitat, molts d'ells hereus d'aquella tradició romana, la majoria dels quals, a

Les instal·lacions del balneari Vichy de Caldes de Malavella, que tenen més de cent anys d'història, han estat renovades per oferir tots els tractaments moderns. / MANEL LLADÓ

part dels serveis termals, amb una llarga llista d'especialitats, ofereixen també la comoditat d'una instal·lació hotelera moderna. Per definició, comparat amb altres tipus d'establiments semblants, com ara els centres de tlassoteràpia, que utilitzen l'aigua del mar, o els SPA (*salus per aquam*), que utilitzen aigua corrent en els seus tractaments, un balneari o una estació termal és

una instal·lació que disposa d'aigües mineromedicinals que han estat declarades d'utilitat pública, que disposa d'unes instal·lacions adequades per als tractaments termals prescrits i que té, a més, l'equip mèdic i auxiliar necessari per dirigir la utilització més apropiada d'aquests mitjans.

Però, si els romans van ser els grans impulsors de l'ús amb finalitats mèdiques d'aquestes aigües

calentes al nostre país, els habitants de l'edat mitjana, que van experimentar un gran retrocés pel que fa a la higiene personal, ben segur que van ser els grans culpables del seu oblit durant anys. Va ser a finals del segle XVIII i a principis del XIX que Catalunya va recuperar l'interès per la bondat d'aquelles aigües i quan es van començar a construir la majoria dels balnearis que es

DICCIONARI

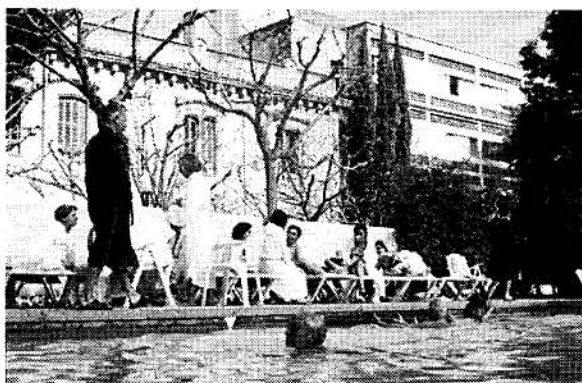
Aerosol: aplicacions inhalatòries d'aigua mineromedicinal (MM), per mitjà d'aparells especials que produeixen partícules de vapor finíssimes.

Bany: immersió en l'aigua MM durant un temps i a una temperatura determinada.

Bany de bombolles: immersió en una banyera amb aigua MM, a la qual s'afegeix aire a pressió.

Bany d'hidromassatge: tècnica de bany que consisteix a afegir aigua a pressió a l'aigua MM amb la finalitat de donar-li moviment.

Bany d'ozó: bany de bombolles en què l'aire està enriquit amb ozó.

El balneari Prats, a Caldes de Malavella. / M.L.I.

Bany galvànic: bany d'immersió en banyeres equipades per aplicar corrents galvànics.

Bany de vapor: vapor en un recinte tancat.

Cataplasma: aplicació de fang, algues o altres productes estesos en un suport de tela o plàstic en una o diverses parts de l'organisme.

«Clapping»: tècnica manual que s'aplica al tòrax per facilitar l'expectoració bronquial.

Crenoteràpia: tractament basat en les propietats medicinals de determinades aigües o fangs.

Cura hidropínica: ingestió d'aigua MM a un temps i a un ritme determinats.